

PROCEDURAL AND FORENSIC FEATURES OF THE CONDUCT OF INDIVIDUAL INVESTIGATIVE (DETECTIVE) ACTIONS IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENCES UNDER ART. 263 1 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE

S. Peretiak

Based on the analysis of scientific points of view and practice of investigating the illegal manufacture, processing or repair of firearms or falsification, the illegal removal or change of its marking, or the illegal manufacture of ammunition, explosives or explosive devices, the procedural and forensic features of the search (house, localities, persons), presentation for identification, investigative experiment, recognition. The significance of individual investigative (search) actions of forensic examinations for criminal procedural proof has been clarified, typical errors in their conduct have been identified, and ways to avoid and solve them have been proposed.

Key words: pre-trial investigation, firearms, search, investigative experiment, presentation for identification, confession.

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2023.68.28>
УДК 341.645:343.14

Олексій Анатолійович Рижий
аспірант кафедри кримінального процесу
та криміналістики

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5264-3599>
E-mail: Rigii555@gmail.com

Львівський державний університет внутрішніх справ

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПОКАЗАНЬ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА СТАДІЇ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Публікація присвячена науковому аналізу критеріїв оцінки показань учасників кримінального провадження на стадії судового розгляду. Встановлено, що єдиним суб'єктом оцінки показань учасників кримінального провадження, як елемента процесу доказування в суді першої інстанції, є суд. Зроблено висновки, що оцінка доказів, зокрема й тих, що містяться у показаннях, з точки зору належності, допустимості, достовірності здійснюється щодо кожного досліджуваного доказу й у результаті створює цілісне сприйняття обставини кримінального правопорушення на основі усього обсягу зібраних доказів.

Ключові слова: *судовий розгляд, показання, оцінка доказів, належність, достовірність, допустимість, достатність.*

Постановка проблеми. Проблема одержання достовірних знань про обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, в теорії

кримінального процесу належить до однієї з головних, вирішення якої пов'язується з реалізацією права особи на справедливий суд. При цьому, судовий розгляд традиційно вважається центральною та найважливішою стадією кримінального провадження, на якій повною мірою забезпечується реалізація засади змагальності сторін та свободи в поданні ними суду своїх доказів.

Питання з'ясування критеріїв оцінки таких джерел доказів, як показання, на стадії судового розгляду є своєчасним та актуальним, оскільки його теоретичне дослідження покликане спростити практичну діяльність суду з їх оцінки та створити певний методологічний базис коректного сприйняття правової дійсності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на те, що багато аспектів отримання і оцінки показань розроблялися такими вченими, як О.С. Александров, В.В. Вапнярчук, В.Г. Гончаренко, І.В. Глов'юк, В.П. Гмирко, Ю.М. Грошевий, О.В. Капліна, М.П. Климчук, І.І. Котюк, Л.А. Кірмач, М.М. Михеєнко, В.Т. Нор, М.А. Погорецький, В.О. Попелюшко, С. М. Стахівський, Л.Д. Удалова, О.Г. Шило, М.Є. Шумило, дана тема не втратила своєї актуальності і значущості як для кримінальної процесуальної доктрини (у контексті формування відповідної концепції), так і для нормотворчої та судової практики (у контексті формулювання пропозицій щодо удосконалення положень КПК та окремих питань їх застосування у судовій практиці).

Мета дослідження – науковий аналіз критеріїв оцінки показань у кримінальному процесі на стадії судового розгляду та критичний погляд на можливість врахування та розширення означеного переліку критеріїв судом. Передбачається розкрити сутність критеріїв, які застосовуються для оцінки показань окремо, і критеріїв для оцінки сукупності доказів.

Викладення основного матеріалу. З набуттям чинності у 2012 році нового КПК України змінились умови використання показань як доказів (підвищення ролі головуючого у дослідженні доказів, посилення безпосередності дослідження доказів у суді тощо), що свідчить про необхідність чіткої визначеності в питаннях про їх поняття, з'ясування ґносеологічних особливостей і процесуальних способів їх оцінки під час судового розгляду, співвідношення з іншими видами доказів.

Суд (суддя), який здійснює судовий розгляд, не вправі обмежуватись наданими фактами без їх власної оцінки, яка «здійснюється за внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, відповідно до закону» (ч. 1 ст. 94 КПК України) [1]. Водночас, ст. 321 КПК України покладає на головуючого у судовому засіданні обов'язок, зокрема, спрямовувати судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження, усуваючи з судового розгляду все, що не має значення для кримінального провадження [2, с. 176].

Кримінальний процесуальний закон вимагає, щоб суд розглядав усі обставини кримінального провадження в сукупності і на цій основі виробляв своє внутрішнє переконання для оцінки доказів. Тільки в цьому випадку він може виробити повну переконаність у тому, що визначені фактичні обставини дійсно відбулися в минулому.

На формування внутрішнього переконання про відношення показань учасника кримінального провадження впливають результати вирішення таких основних питань: чи входить обставина, для встановлення якої використовується інформація, яку надає допитуваний, на предмет доказування (або до проміжних та інших допоміжних фактів); чи дозволяє зміст цих фактичних даних встановити зазначену обставину; чи міститься у показаннях інформація, яка може свідчити про інші обставини, які можуть мати значення для кримінального провадження.

Аналіз наукових джерел свідчить про відсутність однаковості щодо критеріїв оцінки доказів, зокрема й тих, що містяться у показаннях, тобто тих властивостей доказової інформації, які необхідно оцінити. Послідовність наведених у ст. 94 КПК України властивостей доказів не є випадковою й відповідає послідовності оцінки суб'єктом доказування доказової інформації щодо тієї чи іншої властивості. Установлення невідповідності доказу одній з перелічених ознак обумовлює його непридатність для використання й виключає потребу його оцінки щодо всіх наступних властивостей [3, с. 156]. Виходячи з цього, оцінка показань передбачає з'ясування таких їх властивостей, як належність, допустимість, достовірність та достатність. У рамках підрозділу окреслимо критерії оцінки показань учасників кримінального провадження в суді першої інстанції.

У переліку визначених ч 1 ст. 94 КПК України властивостей доказів першою згадується належність. Зазначена властивість характеризує зміст доказу, проте законодавець в окремих випадках дозволяє не досліджувати зміст відповідного доказу в разі виявлення дефекту його форми. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 89 КПК України при встановленні очевидної недопустимості доказу під час судового розгляду суд визнає цей доказ недопустимим, що тягне за собою неможливість дослідження такого доказу або припинення його дослідження в судовому засіданні, якщо таке дослідження було розпочате [1]. Проте, незважаючи на наявність цього положення КПК, ми переконані, що належність доказу повинна розглядатися до вирішення питання про його допустимість.

Одним з найважливіших критеріїв оцінки доказів слід вважати їх допустимість з точки зору законності джерел, методів і прийомів, за допомогою яких вони були отримані. Допустимість – це властивість доказу, що характеризує його з погляду законності джерела фактичних даних, способів отримання та форм закріплення цих фактичних даних у порядку, передбаченому кримінально-процесуальним законом [4, с. 148].

Як допустимі можуть бути прийняті ті докази, які отримані, перевірені та оцінені у точній відповідності до норм кримінального процесуального закону. Порушення засад кримінального провадження, зафіксованих у положеннях КПК України та деталізованих у нормах, спричинить виключення з доказів раніше встановленої обставини. Анулювання однієї з ланок у ланцюзі доказів здатне зруйнувати всю систему доказів у кримінальному провадженні. Всі ці недоліки можуть бути результатом прояву суб'єктивних чинників у діяльності особи, яка збирає, перевіряє та оцінює докази.

Дотримання вимог закону щодо допустимості доказів у межах судового розгляду, з одного боку, є однією з процесуальних гарантій прав і свобод

особи в кримінальному провадженні, з іншого – є гарантією прийняття законного та обґрунтованого рішення у ньому.

Науковцями неодноразово наголошувалось, що суд в жодному разі не може самостійно ініціювати процедуру визнання доказу недопустимим під час судового розгляду, аргументуючи свою позицію тим, що в іншому випадку буде порушуватися принцип змагальності сторін. Кінцева оцінка допустимості доказів здійснюється виключно судом при постановленні вироку, адже за КПК України саме суд вирішує питання допустимості доказів під час їх оцінки в нарадчій кімнаті під час ухвалення судового рішення (ч. 1 ст. 89 КПК України), визначивши мотиви, за яких він визнає той чи інший доказ недопустимим [1].

Очевидно недопустимими доказами є докази, які: отримані органом досудового розслідування в непередбаченому процесуальним законом порядку; отримані органом досудового розслідування з порушенням передбаченого процесуальним законом порядку; докази отримані внаслідок істотного порушення прав та свобод людини [5, с. 171]. У разі встановлення очевидної недопустимості доказу під час судового розгляду суд визнає цей доказ недопустимим, що тягне за собою неможливість дослідження такого доказу або припинення його дослідження в судовому засіданні, якщо таке дослідження було розпочате (ч. 2 ст. 89 КПК України) [1].

Аналіз положень ст. 89 КПК України у контексті з'ясування допустимості показань як джерел доказів дозволяє зробити певні висновки. Вирішення питання про допустимість показань під час дослідження доказів в суді першої інстанції може відбуватися шляхом: 1) їх безпосереднього дослідження в сукупності з іншими доказами учасниками судового провадження під керівництвом суду в процесі судового розгляду з подальшою його оцінкою судом в нарадчій кімнаті на предмет допустимості; 2) реалізації в процесі судового розгляду окремої процедури визнання доказу недопустимим (сторони кримінального провадження, потерпілий, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження мають право подавати клопотання до суду про визнання доказу недопустимим, наводити заперечення проти визнання доказу недопустимим).

Отже, можна виокремити два випадки визнання показань недопустимими за критерієм очевидності / неочевидності недопустимості під час розгляду справи в суді першої інстанції. У разі очевидної недопустимості суд визнає відповідні відомості, що містяться у протоколі допиту недопустимим під час судового розгляду, що тягне за собою неможливість дослідження таких показань або припинення їх дослідження в судовому засіданні, якщо таке дослідження було розпочате. У разі, якщо показання не є очевидно недопустимими, суд вирішує питання про їх допустимість під час їх оцінки в нарадчій кімнаті при ухваленні підсумкового судового рішення.

Науковий інтерес становить з'ясування доказового значення показань, зокрема й можливості використання тих із них, які отримані під час досудового розслідування.

Зі змісту ч. 4 ст. 95 КПК України, вбачається, що суд не вправі обґрунтовувати судові рішення, наданими слідчому чи прокуророві показаннями або ж

посилатися на них. Зокрема, попереднє оцінювання діяння, що індивідуалізується в обвинувальному акті, вимагає від оцінювача врахування якості доказового матеріалу, про що йдеться у ст. 94 КПК України. Крім того, у ч. 2 ст. 86 КПК України закріплена абсолютна заборона використання недопустимих доказів при прийнятті процесуальних рішень [3, с. 74-75].

За змістом положень ст. ст. 86, 87 і 95 КПК України для забезпечення вимог допустимості показань повинні бути дотримані певні умови, а саме: показання мають бути одержані: а) належним суб'єктом процесуальної діяльності, б) від осіб, які відповідно до КПК можуть бути допитані (від підозрюваного, свідка, потерпілого, експерта), в) виключно в результаті проведення допиту як процесуальної дії, г) з дотриманням порядку проведення допиту, передбаченого для окремих учасників процесуальної діяльності.

Зроблені у суді проміжні та підсумкові висновки на основі безпосередньо та всебічно досліджених доказів у кримінальному провадженні передують процес їх дослідження. Найбільш розповсюдженим процесуальним засобом дослідження доказів у судовому кримінальному процесі є слідчі (розшукові) дії, до яких, зокрема, відноситься допит в суді. Відомості, отримані під час проведення допиту та його різновидів, складають таке джерело доказів, як показання, зміст яких та можливість використання у процесі доказування в суді першої інстанції й становить науковий інтерес.

Загальний порядок та послідовність допиту, допит свідків, потерпілих, підозрюваних та обвинувачуваних, особливості допиту малолітніх та неповнолітніх осіб різного процесуального статусу, проведення допиту у режимі відео конференції тощо, визначено у ст. ст. 351-354, 356 КПК України [1]. Недотримання процесуальних правил проведення допиту є порушенням закону і тягне за собою недійсність проведеної слідчої (розшукової) дії та недопустимість отриманих показань як джерела доказів.

Під час судового розгляду допитувану особу у визначений законом спосіб можуть спонукати до давання показань не лише прокурор або суд, але й, безпосередньо, обвинувачений, його захисник, потерпілий та інші учасники судового розгляду. Результати судового допиту у вигляді показань формують у суду внутрішнє переконання щодо досліджуваної події, її обставин та інших питань, що мають значення для правильного вирішення кримінального провадження.

Після допиту свідка, потерпілого, експерта сторонами кримінального провадження, їм можуть бути поставлені запитання головуючим та суддями (ч. 11 ст. 352, ч. 2 ст. 353, ч. 2 ст. 356 КПК України). Головуючий допитує обвинуваченого останнім. При цьому учасники судового провадження мають право уточнювати та доповнювати відповіді обвинуваченого, ставити йому запитання протягом усього допиту (ч. 1 ст. 351 КПК України). Такі повноваження головуючого щодо дослідження доказів під час допиту в суді є значно ширшими, ніж повноваження інших його учасників.

Кримінальне процесуальне законодавство України пов'язує недопустимість доказів, зокрема й показань, з отриманням їх внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Екстраполяція приписів ч. 2 ст. 87 КПК України до проблематики визнання показань недопустимими, дає

можливість виокремити такі випадки істотності порушень прав та свобод людини, які визначає суд під час оцінки доказів в суді першої інстанції: 1) здійснення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні (ст. 225 КПК України), допиту в режимі відеоконференції (232 КПК України) які потребують попереднього дозволу суду, без якого дозволу або з порушенням його суттєвих умов; 2) отримання показань унаслідок катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність особи, поводження або погрози застосування такого поводження; 3) порушення під час допиту права особи на захист; 4) отримання показань чи пояснень від особи, яка не була повідомлена про своє право відмовитися від давання показань та не відповідати на запитання, або їх отримання з порушенням цього права; 5) порушення права на перехресний допит; 6) отримання показань свідка, який надалі був визнаний підозрюваним чи обвинуваченим у цьому кримінальному провадженні.

Специфічним є процес оцінки показань, які стосуються особи обвинуваченого. Оцінюючи такі відомості суду слід керуватися положенням, що докази, які стосуються судимостей підозрюваного, обвинуваченого або вчинення ним інших правопорушень, що не є предметом цього кримінального провадження, а також відомості щодо характеру або окремих рис характеру підозрюваного, обвинуваченого є недопустимими на підтвердження винуватості підозрюваного, обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 88 КПК України). Означені приписи керувався у своєму рішенні Апеляційний суд Одеської області, який визнав обґрунтованими твердження апеляційної скарги стосовно недопустимості показань свідка про особу обвинуваченого, оскільки такі показання відповідно до ст. 88 КПК України мають бути визнані недопустимими й підлягають виключенню з вироку [6].

Оскільки проблема оцінки достовірності доказів є широкою та багатогранною, зосередимо увагу виключно на загальних рисах питань забезпечення достовірності показань, які можуть бути отримані як під час досудового розслідування, так і в ході судового розгляду. Інші аспекти зазначеного критерію будуть деталізовані у наступному розділі роботи.

Положення кримінального процесуального закону визначають загальні правила з'ясування достовірності показань, речей і документів. Наприклад, із метою перевірки достовірності показань сторони захисту учасникам кримінального провадження надається право: ставити запитання свідкам, експертам, спеціалістам; просити суд виключити їх з числа доказів і вирішувати справу на підставі інших доказів (ч. ч. 2 і 3 ст. 358 КПК України) [1]. Також якщо в ході судового розгляду виникають суперечності між вже допитаними учасниками кримінального провадження, виключно головуючий має право призначити одночасний допит двох чи більше вже допитаних учасників кримінального провадження (свідків, потерпілих, обвинувачених) для з'ясування причин розбіжностей у їхніх показаннях, що проводиться з урахуванням правил, встановлених ч. 9 ст. 224 КПК України (ч. 14 ст. 352, ч. 2 ст. 353 КПК України) [1].

Проаналізувавши різні підходи до цього питання, ми дійшли висновку, що достовірність показань у більшості випадків слід розуміти як відповідність їх змісту об'єктивній дійсності. Оцінка показань з точки зору їх достовірності полягає у вивченні особи, яка володіє відомостями, з позиції її здатності сприймати й відтворювати інформацію, характеру й умов виявлення матеріального носія інформації, змісту відомостей щодо їх послідовності, повноти, узгодженості тощо.

У науковій літературі достатність доказів трактується як якісна характеристика наявної системи доказів з позиції її придатності для обґрунтування того чи іншого висновку або процесуального рішення [7, с. 54, 55], сукупність належних, допустимих, достовірних доказів, необхідних для встановлення обставин кримінального правопорушення у відповідності з об'єктивною реальністю й винесення обґрунтованих рішень у процесі розслідування й розгляду кримінального провадження.

Питання оцінки достатності доказів для встановлення фактичних підстав для ухвалення рішень кримінальний процесуальний закон відносить до виключної компетенції особи, яка приймає рішення та здійснює таку оцінку за своїм внутрішнім переконанням (ст. 94 КПК). Причому законодавець наголошує, що «жоден доказ не має наперед встановленої сили» (ч. 2 ст. 94 КПК) [1].

На жаль, в КПК не приділено належної уваги питанню достатності доказів, тим більше, що ця характеристика сукупності доказів безпосередньо впливає на вирішення кримінального провадження по суті. Фактично, достатність як властивість досліджуваних у кримінальному провадженні доказів, часто ототожнюється з предметом доказування, тобто з тими обставинами, про які йдеться у ч. 1 ст. 94 КПК України. Однак слід враховувати, що до доказів належать й інші обставини, які мають значення у кримінальному провадженні. Таким чином, при встановленні достатності поданих та досліджених обставин суд виходить із належної наявності такої сукупності обставин, які не залишають сумніву у винуватості / невинуватості обвинуваченого, забезпечують законність, обґрунтованість та вмотивованість рішень. Якщо ж у ході дослідження доказів суд прийде до висновку, що наявних доказів недостатньо для вирішення справи по суті, то виникне потреба у дослідженні додаткових доказів. Але в цьому випадку суд не повинен заповнювати прогалини у доказах, а витребує їх з метою уточнення вже поданих доказів.

На наше переконання, властивість (критерій) «достатності» стосовно показань не можна розглядати як окрему категорію теорії судових доказів, адже вона «тісно вплетена» у всю сукупність доказів, які покладаються в основу доказування обставин, що складають предмет доказування, визначений ч. 1 ст. 91 КПК України. Натомість, такий критерій є обов'язковим у частині визначення сукупності усіх доказів у кримінальному провадженні, до процесуальних джерел яких законодавець у ч. 2 ст. 84 КПК України поряд із показаннями відносить, речові докази, документи, висновки експертів.

Єдиним суб'єктом оцінки показань учасників кримінального провадження, як елемента процесу доказування, в суді першої інстанції є суд. Оцінка доказів, зокрема й тих, що містяться у показаннях, є елементом процесу доказування, що полягає у розумовій логічній діяльності з визначення

таких властивостей доказів, як належність, достовірність, допустимість, а їх сукупність – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення саме на стадії судового розгляду.

Висновки. Єдиним суб'єктом оцінки показань учасників кримінального провадження, як елемента процесу доказування, в суді першої інстанції є суд. Оцінка доказів, зокрема й тих, що містяться у показаннях, є елементом процесу доказування, що полягає у розумовій логічній діяльності з визначення таких властивостей доказів, як належність, достовірність, допустимість, а їх сукупність – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення саме на стадії судового розгляду.

Оцінка доказів, зокрема й тих, що містяться у показаннях, з точки зору належності, допустимості, достовірності здійснюється щодо кожного досліджуваного доказу й у результаті створює цілісне сприйняття. Коли кожен із поданих доказів безпосередньо досліджено і суддя оцінив кожен із них у відповідність до вимог КПК, виникає необхідність оцінити всю представлену сукупність доказів з точки зору достатності для вирішення кожного кримінального провадження по суті. Саме під час судового розгляду з'являється реальна можливість оцінити всі зібрані у кримінальному провадженні та подані сторонами докази, визначити такий їх обсяг, який буде покладено в основу кінцевого рішення.

Перелік посилань

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. (Дата звернення 26.03.2023).
2. Станкович М. І. Межі доказування у кримінальному провадженні. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису: дис. ... докт. філософії: 081 – Право: 12.00.09. Київ, 2019. 246 с.
3. Кайло І. Ю. Допустимість доказів у кримінальному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2016. 218 с.
4. Кримінальне процесуальне право України: навч. посіб. за заг. ред.: В.Г. Гончаренко, В. А. Колесник. Київ: Юстиніан, 2014. 573 с.
5. Тютюнник В. В. Інститут допустимості доказів як гарантія ухвалення законного та обґрунтованого вироку суду: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків. 2015. 220 с.

References

1. Criminal Procedure Code of Ukraine dated April 13, 2012 No. 4651-VI. Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (access date 26.03.2023) (in Ukrainian)
2. Stankovych, M. I. (2019). Limits of evidence in criminal proceedings. Qualifying scientific work on manuscript rights. Thesis of Dr. of Philosophy: (081 – Law). 12.00.09. Kyiv. 246 p. (in Ukrainian).
3. Kailo, I. Yu. (2016). Admissibility of evidence in the criminal process of Ukraine: Candidate's thesis of Juridical Sciences: 12.00.09. Kyiv. 218 p. (in Ukrainian).
4. Honcharenko, V. H., Kolesnyk, V. A. (Eds.) (2014). Criminal procedural law of Ukraine: training. Manual. Kyiv. 573 p. (in Ukrainian).
5. Tiutiunnyk, V. V. (2015). The institution of the admissibility of evidence as a guarantee of a lawful and justified court verdict: Candidate's thesis of Juridical Sciences: 12.00.09. Kharkiv. 220 p. (in Ukrainian).

6. Ухвала Апеляційного суду Одеської області від 11.06.2015, судова справа № 520/14721/13-к, рішення № 45440643 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>.
6. Decision of the Court of Appeals of Odesa Region dated 11.06.2015, court case No. 520/14721/13-k, decision No. 45440643 / Unified State Register of Court Decisions. Retrieved from: <http://reyestr.court.gov.ua/> (access date 26.03.2023) (in Ukrainian).
7. Терехин В. В. Недопустимые доказательства в уголовном процессе России: теоретические и прикладные аспекты: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. МВД России, Нижегород. акад. Н. Новгород, 2006. 214 с.
7. Terekhin, V. V. (2006). Inadmissible evidence in russian Criminal Procedure: theoretical and applied aspects: Candidate's thesis of Juridical Sciences: 12.00.09. Nizhnii Novgorod. 214 p. (in russian).

CRITERIA FOR EVALUATING THE TESTIMONY OF PARTICIPANTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS AT THE TRIAL STAGE

O. Ruzhyi

The publication is devoted to the scientific analysis of the criteria for evaluating the testimony of the participants in criminal proceedings at the trial stage. It has been established that the court is the only subject of evaluation of testimony of participants in criminal proceedings as an element of the proof process in the court of first instance. It was concluded that the evaluation of the evidence, in particular those contained in the testimony, from the point of view of propriety, admissibility, and reliability is carried out in relation to each investigated evidence and as a result creates a holistic perception of the circumstances of the criminal offense based on the entire volume of collected evidence.

Key words: trial, testimony, evaluation of evidence, propriety, credibility, admissibility, sufficiency.

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2023.68.29>
УДК 343.8

Олександр Михайлович Санжара
аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9341-7320>
E-mail: sanzhara_oleksandr@ukr.net

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПРОБАЦІЯ: ВИНИКНЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ

У статті досліджується історичний досвід виникнення та застосування пробації в Україні та інших країнах світу. На підставі проведеного аналізу еволюції інституту пробації, сформульовані різні концепції розуміння пробації в